

IN DE WEIDE

Op avontuur met echte vogelwachters

Vanmiddag gaat opa Sippelaar met Tim en Tamara op pad met twee vogelwachters. Hun namen zijn Jan de Jong en Paulus Brouwer. Na vier uur zijn ze bij de Oostkant van de Buregrie, vlakbij de Kooiplaats te vinden. Ieder jaar komen heel veel weidevogels op dit terrein van 66 hectare broeden: veel kieviten, grutto's, tureluurs en scholeksters. Toch raapten Jan de Jong en Paulus Brouwer, toen ze

net zo oud waren als Tim en Tamara, alle kievitseieren, die ze maar konden vinden. Jan: "Die verkochten we aan de slager in Nes. In de etalage van zijn winkel maakte hij reclame: er stond een grote schaal vol kievitseieren. Ik heb weleens voor vijf kievitseitjes 2,50 gekregen. Ouderwetse gulden nog. Als je vijftien gulden bij elkaar had, kon je nieuwe schoenen kopen. Mijn vader en moeder waren niet zo rijk, we moesten sparen. Als er heel veel eitjes waren gevonden, betaalde de slager nog maar een stuiver oftewel vijf cent. Dan verkocht ik ze niet meer, maar aten we ze zelf op! Heerlijk." Toen was eieren zoeken niet verboden. Het allereerste kievitseitje in Nederland werd aangeboden aan de koningin. Het eerste kievitseitje van Ameland was voor de Burgemeester, daar kreeg je 10 gulden voor. "Het aantal kieviten is nu 60 % van het aantal van 12 jaar geleden. Vanaf vorig jaar is het zoeken van kievitseieren niet toegestaan. Dat is logisch als er minder kieviten zijn".

Hardlopers gezocht.

Paulus Brouwer vraagt aan Tim en Tamara wie van hen het hardst loopt. "Even hard" zegt de tweeling. "Waarom vraagt u dat?" "We zoeken ieder jaar kinderen, die ons kunnen helpen als we de jonge vogels gaan ringen. Die kunnen dan nog niet vliegen, maar wel snel weglopen. Dan hebben we kinderen nodig, die ook hard kunnen lopen, maar meteen daarna heel

voorzichtig de vogels kunnen oppakken. Wij doen dan ringen om de pootjes. Die kun je aflezen als je een verrekijker gebruikt. Straks als we het veld ingaan, zal ik het jullie leren. Maar eerst moeten jullie maar eens laten zien of jullie werkelijk zo hard kunnen rennen". Paulus Brouwer wijst een stuk pad aan en de bomen waar de finish is. "Ik moet nog weten, of jullie wel jonge vogels durven vasthouden", zegt hij. Tamara aarzelt, maar wil wel graag. Tim durft het wel. Tamara doet evengoed mee aan de hardloopwedstrijd en inderdaad: ze lopen de 150 meter bijna even snel en zijn allebei geslaagd voor de vogelringtest!

Jonge kieviten moeten groeien.

Jan de Jong vertelt: “Als de jonge kieviten uit het ei kruipen, gaan ze op onderzoek uit en groeien van insecten, die ze vangen, vliegjes, mugjes. Hun ouders voeren hen niet. Maar als het koud is en het waait hard als of het regent, dan roept de moeder hen bij zich en kruipen ze onder haar vleugels. De kleintjes verstoppen zich graag in hoog grasland langs de

slootkanten, verborgen voor roofvogels. Volwassen kieviten eten wormen en slakjes van allerlei soort. Zo gauw het 's winters begint te vriezen en er geen wormen meer gepikt kunnen worden, gaan de kieviten naar zuidelijker streken, Zuid-Engeland, Frankrijk”. Opa Sippelaar zegt: “Ik zag eens een kievit in Zuid-Portugal toen ik daar een rivier opvoer!”.

Vogeltrek

Tamara ontdekt een vogeltje iets groter dan een mus. “Dat is een tapuit”, vertelt Jan de Jong: “Hij is maar klein, maar toch kampioen trekvogel. Hij vliegt gerust van Spanje naar Groenland, een afstand van 3000 kilometer en is hier waarschijnlijk even op doortocht. Ik bestudeer, sinds ik jullie leeftijd had, langs welke route vogels trekken en waarom ze dat doen. Ik ben een aantal keren in december in Mauretanië geweest. Daar aan de westkust van Afrika ligt ook een waddengebied: de Banque d’Arquin. In onze Waddenzee komen in het voorjaar zo’n 12 miljoen vogels bij laagwater visjes, garnaaltjes, wormpjes en zeegras eten en worden lekker vet en gezond. Vervolgens gaan ze door naar hun broedgebieden soms tot hoog in Siberië. Maar in de herfst en winter komen die miljoenen vogels terug en velen gaan in de Banque d’Arquin voedsel zoeken. Soms zie ik dan een vogel, die ik op Ameland heb geringd.” Tim kijkt Jan aan: “Wat u doet, wil ik later ook!” “Dan ga ik je leren vogels ringen. Het is belangrijk dat je dat als vogelwachter vroeg leert”. Hij wijst op een paar scholeksters. “Kijk, die hebben kleurringen. Die hebben Paulus en ik om de pootjes bevestigd. Zo kunnen we aflezen welke vogels het zijn. Dan kunnen wetenschappers hen hun leven lang volgen. En vogels worden oud: ik ken een echtpaar scholeksters, die toen ze 34 jaar oud waren nog een nestje jongen hadden op het Oerd”.

Grutto’s gesignaleerd in Afrika.

Jan vertelt verder: “ 10 Jaar geleden broedden er nog 200.000 grutto’s in Nederland, nu nog 75.000. Om te weten te komen hoe dat kan, kregen sommige vrouwtjes zendertjes met een piepklein zonnepaneeltje voor stroom. Zo zijn we te weten gekomen dat grutto’s maar kort in Nederland zijn, alleen om te broeden”. Tamara vertelt: “Opa Sippelaar heeft verteld dat hij toen hij nog kapitein was, de grutto’s heeft gezien in Senegal”. “Klopt”, zegt Jan: ‘Maar eind december gaan ze weg uit Afrika en landen weer in Spanje. Daar eten ze rijst, een handjevol per dag. Begin maart vliegen ze door naar Nederland, naar hun broedgebied, zo’n 2000 kilometer verderop. Het is belangrijk dat

alle gruttokuikens groot worden. Wij plaatsen stokken bij de nesten, zodat de boeren als ze gaan maaien de pas uit het ei gekropen grutto's niet raken. Overigens is familie van de grutto kampioentrekvoegel. De Rosse grutto vliegt in acht dagen van Alaska naar Nieuw Zeeland: zo'n 10.000 kilometer!". Als Jan en Paulus vragen aan Tim en Tamara om laat in het voorjaar terug te komen om te helpen met ringen, zegt de tweeling vastbesloten: "Zeker weten".